

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

KONČNO POROČILO

PROJEKT EKO VRTEC

ZA ŠOLSKO LETO 2020/2021

Predstavljamo vam končno poročilo našega eko projekta. Dejavnosti smo izvajali po skupinah in jih prilagodili starostnim skupinam in specifičnostim posamezne skupine in otrokom. Zaradi vseh ukrepov je naše delo to leto bilo zelo omejeno in oteženo, zato smo dejavnosti in načrtovanje prilagodili tudi le-temu.

1 a) Izbrana tematika iz področja zgornjega naravoslovja:

MOJ DOM – DEŽEVNIK OD BLIZU

Načrt:

Otroke bomo seznanili z živim bitjem - deževnikom in mu na njegov primeren način predstavili zgradbo deževnika, prehranjevanje, način življenja ipd. Pri tem bi tudi vključiti vlogo in pomen deževnika v naravi.

Cilji aktivnosti:

- razvijanje občutkov in spoštljivega odnosa do žive narave
- spoznavanje deževnika kot celoto (telesni deli, prehranjevanje ipd.)
- spoznavanje okolja deževnika
- spoznati vlogo in pomen deževnika pri mešanju in prezračevanju prsti

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

Izvedba:

Otroke smo seznanili z živim bitjem- deževnikom. Skupaj smo jih poiskali na šolskem igrišču, ko je hišnik čistil kanalete. Ugotavljali smo, zakaj so se skrili tja not in zakaj jim je tam všeč. Ustvarili smo terarij za deževnike, ki smo ga imeli na terasi. Opazovali smo kako se premikajo, kaj bodo storili z različnimi ostanki hrane- olupki, listki, papirjem... Deževnikovo gibanje smo poustvarjali tudi ob glasbi. S svinčnikom smo risali njegovo sled. Prebrali smo zgodbico o deževniku ter spoznali njegovo zgradbo in pomen njegovega obstoja pri izdelavi prsti.

Cilji aktivnosti so bili doseženi.

1 b) Aktivnosti izvedene iz dveh obveznih tematskih sklopov in sicer:

➤ VODA – ENERGIJA – ODPADKI /KROŽNO GOSPODARSTVO

Mladi v svetu energije

Načrt:

Otroke bomo spodbudili za raziskovanje in razmišljanje o energiji, ki nam omogoča, da se prižge luč, da delujejo razne naprave ipd. Ogledali si bomo tudi nekaj poučnih risank in posnetkov na to tematiko, da bomo otrokom lažje in na njim primeren način približali

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

razumevanje razne energije. Dotaknili se bomo tudi pogovora o varčevanju energije - elektrike, izdelali opozorila za ugašanje luči in se dotaknili pobarvanke oz. dopolnjevanke ter jo poslali v ogled.

Cilji aktivnosti:

- ozavestiti in približati otrokom pojem energije in jih poučiti o različnih virih energije
- otrokom predstaviti in jih ozavestiti o oskrbi z električno energijo
- otrokom dokaj zahtevno tematiko predstaviti kot zanimivo in enostavno razumljivo za njih

Izvedba:

Z otroki smo se pogovarjali o pomenu besede energija. Prebrali smo jim tudi zgodbo z naslovom Energija, ter si skupaj pogledali nekaj fotografij in posnetkov na spletu o različnih virih energije. Ker je tematike energije za otroke dokaj težko razumljiva smo poiskali tudi nekaj poučnih risank, ki smo si jih skupaj ogledali in

jih potem tudi razložili, da smo pojme in razumevanje energije otrokom čim bolj približali njihovem nivoju (Lepši svet – Dan brez elektrike, Uporabimo sonce in Obnovljivi viri energije). Tematiko smo potem napeljali tudi na varčevanje z energijo – ugašanje luči in drugih naprav, da ne delujejo po nepotrebem, na izrabo sončne energije in tudi energije, ki jo ljudje potrebujemo za življenje.

Ocenjujemo, da so naši cilji bili realizirani.

Uporaba odpadnih materialov za različne namene in pri različnih učnih predmetih

Načrt:

Otroke bomo poučili o pomenu ločevanja odpadkov ter jih spodbudili, da bomo določene odpadke uporabili za razne namene (npr. za izdelavo glasbil, za likovno ustvarjanje, za izdelavo kakšne didaktične igre ipd.).

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

Cilji aktivnosti:

- otrok spozna pomen ponovne uporabe odpadkov

Izvedba:

Otroke smo poučili o pomenu ločevanja odpadkov. Odločili smo se, da bomo zbirali zamaške in jih uporabili za igro. Otroci so v tem zelo uživali, pomembno pa je tudi to, da so skozi igro spoznali, da lahko odsluženi predmeti postanejo koristni. Izdelali smo si tudi didaktično igralko PIKAPOLONICO na katero so otroci dodajali pike - zamaške.

Izdelovanje opozorilnih in ozaveščevalnih nalepk za stikala in elektronske naprave

Načrt:

Otrokom bomo na njim primeren način predstavili od kje prihaja elektrika in zakaj je pomembna. Poiščemo tudi kakšne posnetke za lažjo predstavo. Predstavimo jim tudi pomen varčevanja elektrike in predstavimo kako lahko sami prispevajo k varčevanju. Izdelamo tudi opozorilne nalepke za stikala.

Cilji aktivnosti:

- otroci spoznajo od kje prihaja elektrika in zakaj je pomembna
- otroci spoznajo pomen varčevanja z elektriko in spoznajo kako lahko sami vplivajo na varčevanje elektrike

Izvedba:

Tematika je zelo povezana z zgornjo Mladi v svetu energije in smo jo samo nadgradili tako, da smo otroke motivirali za izdelavo opozorilnih naprav za ugašanje luči. Tako so naši cilji bili realizirani in nadgrajeni.

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

➤ ŽIVETI S PODNEBNIMI SPREMEMBAMI

Načrt:

Otroke bomo uvajali v odkrivanje, raziskovanje in razmišljanje o naravnih pojavih. Prikazali jim bomo različne vremenske pojave in dogodke ter se pogovarjali o njihovih pozitivnih in negativnih posledicah na podnebje, na rastlinske in živalske vrste ter tudi na naše vsakdanje življenje.

Cilji aktivnosti:

- otrokom omogočimo izkustveno učenje o vremenu
- spodbujanje, da bodo svoja opazovanja o vremenu, živalih in rastlinah beležili in spremljali ustvarjanje pozitivnega in spoštljivega odnosa do žive narave

Izvedba:

Izvedba je podrobno opisana v članku z naslovom Naše spreminjajoče »čudo« - vreme, ki je dodana spodaj v poročilu, ker je bil izveden projekt za katerega smo napisali članek.

1 c) Sodelovanje v dveh projektih:

➤ MLEKASTIČNO! IZBEREM DOMAČE

Pot mleka od kmetije do kozarca

Načrt:

Z otroki bomo raziskovali pot mleka od kmetije do kozarca. Spodbujali bomo različne pristope k spoznavanju le-tega. V kolikor nam bo situacija omogočala bomo obiskali tudi kakšno kmetijo kjer imajo krave molznice, če ne si bomo vse to ogledali preko posnetkov.

Cilji aktivnosti:

- spoznavanje in raziskovanje kako živijo krave mlekarice
- seznanitev z molžo
- spoznavanje in raziskovanje poti mleka od kmetije do kozarca
- razvijanje spoštljivega in naklonjenega odnosa do narave

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

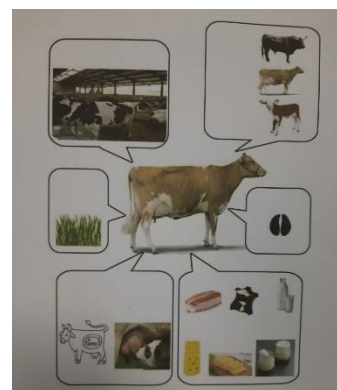

Izvedba:

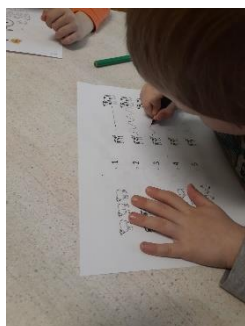
Tematiko smo pričeli neko jutro, ko smo pri zajtrku dobili za piti mleko. To nam je bilo odlično izhodišče in motivacija, da smo otroke pripravili na razmišljanje o procesu prihoda mleka v naše kozarce. Tukaj bi omenili, da je našim otrokom, ker živimo na podeželju razumevanje te tematike bilo zelo logično.

Naše delo je tako najprej potekalo v smislu pogovora o poti od mleka do trgovine (kdo nam daje mleko, spoznavanje osnovnih značilnosti krave ipd.) tudi o samem procesu od mleka do trgovine in mlečnih izdelkov. Izdelali smo tudi plakat o značilnostih krav – kakšne so, kje živijo, kaj jejo ipd. ter krave mlekarice tudi narisali.

Da so si otroci vse skupaj lažje predstavljali smo prebrali tudi zgodbico Od kod pride mleko (spletna stran eko šole) in jo potem čez nekaj dni nadgradili še s pravljico Bela pot – knjiga o mleku za radovedne otroke (Bruno Majer).

Ob zaključku našega raziskovanja pa smo otrokom na dano tematiko pripravili še delovni liste, kjer so urili grafomotoriko in logično razmišljanje - barvanje po kodah – kravica na pašniku.

Obiska kmetije zaradi upoštevanja ukrepov, zaprtja vrtcev in drugih dejavnikov žal nismo uspeli izpeljati.

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

➤ LIKOVNI NATEČAJ ZA KREATIVNE IZDELKE

<https://ekosola.si/likovni-natecaj-20-21/>

Izdelek PISANA POMLAD je nastal v skladu z načrtovanjem dela v vrtcu, kjer smo pozdravili prihod drugega letnega časa, in sicer pomladi. Pogledali smo si veliko fotografij, kako se narava spreminja v tem letnem času ter naravo opazovali/opazujemo tudi dejansko, saj živimo na podeželju in kolikor se da vsakodnevno bivamo na prostem, zato vse procese kar sproti opazujemo, dorekli smo tudi kaj se v tem letnem času dogaja z živalmi, kakšno je vreme, kako se oblačimo ipd. Na dano tematiko smo prebrali tudi nekaj otroške literature, nato pa smo se odločili, da bomo nekaj ustvarili. Strokovni delavki sva podali idejo, da bi reciklirali odpadni material in ustvarili izdelek iz le-tega. S skupnimi močmi smo pregledali kaj imamo na voljo in tako je padla ideja za ustvarjanje. Ker smo v tistem tednu za malico pili jogurte smo dorekli, da bomo plastenke oprali in uporabili, prav tako zamaške (ki jih hranimo tudi drugače), ob pregledu naših omar z ustvarjalnim materialom smo našli tudi slamice, plutaste zamaške, stara oblačila, kosmato žičko, palčke za ušesa ipd. In nato se je ustvarjanje pričelo ... otroci so si zamišljali kako bi izgledal njihov izdelek, rezali ter lepili, nekaj, kar je bilo potrebno prilepiti z vročim lepilom smo pomagale vzgojiteljice. Nato so na koncu nastali izdelki, ki smo jih poimenovali kar PISANA POMLAD.

Izdelek VELIKONOČNI PETELINČEK je dobil ime, ki so mu ga dodelili otroci in moramo priznati, da mu prav pristaja. Idejo pa so dobili iz otroške literature, ki jo beremo in tokrat imamo že pravljice in zgodbe na tematiko velike noči. Počasi se pripravljamo na prihajajoči praznik, zato smo pričeli zbirati ideje kako bomo okrasili našo igralnico in panoje. Ker se v naših omarah z ustvarjalnim materialom skriva kar veliko odpadne embalaže sva strokovni delavki dorekli, da bomo ustvarjali iz škatel za jajčka, ter otrokom izrezali »kokoške« oz. »petelinčke«, vse ostalo je izbral vsak otrok sam. Nekateri so lepili na

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

papir, spet drugi dekorirali samostojne petelinčke z jajčko ipd., nastajali so zelo domiselni izdelki. Izbrali sva izdelek na papirnatem krožniku z embalažo od jajčka, nekaj koščkov starih oblačil, stiropornega jajčka, papirja in rafije. Izdelek je lahko zelo lepa samostojna ali obešena dekoracija ob prihajajočem prazniku.

1 d) Sodelovanje z enim obveznim prispevkom, primerom dobre prakse ali predstavitevijo

Prispevek za zbornik:

NAŠE SPREMINJAJOČE »ČUDO« – VREME

Sandra Sukič

Vrtec Jurček pri OŠ Gornji Petrovci

sandra.sukic@guest.arnes.si

Narava. Naše največje bogastvo, ki ga moramo varovati ter z njim ravnati odgovorno na vsakem koraku, da potem lahko živimo v tem čudovitem sožitju, ki nam ga prinaša. Gre za odgovoren odnos, ki ga ustvarjamo ter prenašamo tudi na naše najmlajše, zato se je zelo pomembno zavedati, da smo mi – odrasli vzgled našim otrokom. Bodimo torej dober vzgled pri usmerjanju otrok, da spoznajo okolje, v katerem živimo. Tako smo skozi eko projekt otrokom podrobneje predstavili vreme. Pozorno smo pregledali in preučili vremenske pojave, opazovali vreme v daljšem časovnem obdobju, opazovanja beležili in ga primerjali, izdelali vremensko uro, izdelali vremenske simbole, se igrali razne igre na dotično tematiko, izdelali didaktične igre za skupino in vključili opazovanje vremena v naš vsakdan – označevanje v jutranjem krogu.

Otroci obožujejo učenje, raziskovanje in opazovanje narave, le primerne pristope je potrebno izbrati in jih za raziskovanje navdušiti z lastnim vzgledom.

Ključne besede: vreme, vremenski pojavi, vremenska ura, predšolski otrok

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

Nature. Our greatest wealth that must be protected and handled responsibly and with care, so that we can live in a wonderful coexistence it provides. It is a responsible relationship that we create and pass on to our youngest, so it is very important to be aware that we - the adults are the role models to our children. So let's be good role models in guiding children in exploring the environment we live in. Thus, through the eco project, we presented the weather to the children in more detail. We carefully reviewed and researched weather phenomena, observed it over a long period of time, recorded conclusions and compared them, created a weather clock, weather symbols, played various games on the weather subject, made didactic games for the group and incorporated weather observation into our daily lives – mark the weather in the morning circle.

Children love learning, exploring and observing nature, so we only need to provide role models and appropriate approaches to inspire them to explore further.

Key words: weather, weather phenomenon, weather clock, preschool child

1. UVOD

»Predšolski otroci so glede naravoslovja zelo radovedni in vedoželjni. Že zgodaj je močno izražena želja po raziskovanju. V tem obdobju naj bi se osredotočali na pridobivanje različnih spretnosti in izkušenj, ki jih lahko otrok razvija v svojem neposrednem okolju« (Hvala, 2012).

Naravoslovno opismenjevanje se lahko začne že v vrtcu. Otroci lahko odkrivajo naravo z raziskovanjem, ki je prilagojeno njihovi starosti in razvojni stopnji. Osebna izkušnja je zaradi starosti otroka ključna, zato morajo otroci spremembe in dogajanja v naravi izkusiti, doživeti in začutiti (Krncl, 2001, str. 174).

Mi imamo srečo, da živimo na podeželju in je naš vrtec v okolju, kjer so možnosti za raziskovanje, opazovanje in izkustveno učenje narave res ogromne. Skozi okno gledamo gozd, v bližini so travniki, nedaleč stran potoki ipd.

Področje narave tako vsakotredensko povezujemo in prepletamo z vsemi drugimi področji kurikula.

Pri našem delu pa smo se v okviru projekta opirali na naslednje cilje:

- doživljanje, spoznavanje in razvijanje spoštljivega in odgovornega odnosa do žive in nežive narave,
- spodbujanje različnih pristopov k spoznavanju narave in

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

- spodbujanje izkustvenega učenja o vremenu in vremenskih pojavih.

2. METODE

Pri izvajanju projektnega dela smo uporabili naslednje metode, ki so se med seboj povezovale in dopolnjevale: pogovor, razlaga, opazovanje, lastna aktivnost, raziskovanje, demonstracija in igra.

3. RAZPRAVA

3.1 Pogovor in iskanje informacij o vremenu in vremenskih pojavih

Projekt smo pričeli tako, da smo prebrali pismo, ki se je skrivalo v skrivnostni škatli, katera nas je čakala pred vrati vrtčevske igralnice. V pismu je bil zapis o prijateljstvu med soncem, oblaki in vetrom (zgodbo smo si strokovne delavke izmislile same, kot motivacijo in uvod v sam projekt). Tako smo preko zgodbe otroke usmerile v razmišljanje o dogajanju na nebu in kar nekaj dni smo se pogovarjali o tem, zakaj piha veter, zakaj nastane mavrica, zakaj dežuje, kaj se dogaja z oblaki ... iz otrok so vprašanja kar vrvela. Odgovore smo iskali tudi v razni literaturi,

vzgojiteljice smo prinesle enciklopedije in računalnik za brskanje in ogled posnetkov, kar je otrokom dalo še dodatno motivacijo za raziskovanje. Ko smo pridobili vse odgovore na zastavljena vprašanja, smo nova spoznanja in znanja pridobivali še z opazovanjem - ob lepem vremenu na sprehodih, ob slabem vremenu pa z opazovanjem skozi okno.

3.2 Izdelava vremenskih simbolov za jutranji krog

Tematiko vremena smo povezali z vsemi dejavnostmi. V vrtcu vsako jutro izvajamo jutranji krog, ki pa smo ga letos zaradi zaprtja in predpisanih ukrepov morali za dalj časa opustiti; tako smo šele sedaj izkoristili priložnost in v naš jutranji krog uvedli vsakodnevno opazovanje vremena in ugotavljanje letnega časa ter njegovih značilnosti. Otrokom smo pripravile papirnate podloge, skupaj smo prebrskali in si zamislili, kakšne znake bi lahko uporabili ob kakšnem vremenu, otroci pa so jih potem narisali in pobarvali. Simbole letnih časov smo našli na spletu, jih natisnili in plastificirali. Vse to smo potem uvedli v jutranji krog in tako vsako jutro otrok, ki je na vrsti, preveri, kakšno je vreme in to s ščipalko tudi označi. Sproti pa se pogovarjamo in obeležujemo letne čase ter iščemo značilnosti, ki jih označujejo.

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

3.3 Izdelava vremenske ure

Otrokom smo predstavile vremensko uro. Pogovorili smo se o pomenu vremenske ure in se odločili, da jo bomo tudi izdelali in da si jo bodo lahko odnesli domov; tako bodo lahko tudi doma označevali in spremljali vreme. Vremensko uro smo izdelali iz papirnatih krožnikov, ki so jih otroci pobarvali, strokovne delavke pa smo jo razdelile na okenca in otrok je v vsako okence prilepil izrezan simbol vremena. Zraven smo priložile še leseno ščipalko, s katero bodo označevali, kakšno je vreme v času njihovega opazovanja. Otroci so bili nad izdelkom navdušeni.

3.4 Beleženje vremena in opazovanje ugotovitev

Vreme smo v določenem časovnem obdobju tudi beležili. Želeli smo pridobiti podatek, kakšno vreme je prevladovalo v določenem obdobju. Ker smo zaradi upoštevanja vseh ukrepov bili veliko doma in nas ni bilo v vrtcu, smo beležili le za čas, ko smo bili prisotni. Pripravili smo si plakat z označenimi dnevi. Otrok, ki je bil na vrsti, je potem v posamezni dan vrisal, kakšno je vreme. Na koncu meseca smo naredili graf, s pomočjo katerega smo ugotavljali, kakšno vreme je prevladovalo.

3.5 Izdelava vremenske dekoracije za skupino

Z otroki smo izdelali tudi dekoracijo za našo skupino. Iz odpadnega papirja smo izrezali oblake ter jih oblekli v vato. Prav tako smo si naredili še sonce, oblak z dežjem, oblak s snežinkami in oblak z mavrico. Izdelki na tematiko vremena zelo lepo poživijo našo igralnico, otroci pa so bili zelo ponosni na svoje delo.

3.6 Vremenske gibalne in druge igre

Strokovne delavke smo pri igrah zelo improvizirale. Igrali smo se razne gibalne igre, kjer smo najprej skupaj z otroki dorekli pravila. Recimo, ko vzgojiteljica dvigne vremenski simbol sonca, vsi stojijo z razkoračenimi rokami in nogami; ko zagledajo simbol dežja, se počepnejo in s prstki tapkajo po tleh; ko zagledajo simbol nevihte in strele, stojijo in topotajo z nogami ob tla; ob simbolu sneženja se tiho vrtijo po prostoru, ob simbolu oblačno se ležejo na tla, ob simbolu delno oblačno leže na tleh razkoračijo roke in noge ipd.

Izvajali smo tudi vremensko masažo tako, da smo se sedli v krog in smo se z rokami dotikali hrbtov drug drugega. Ob izmišljeni zgodbicah smo na hrbte risali sončke, ob deževanju tapkali

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Datum: 11. 6. 2020

po hrbtu, ob nevihtni z dlanmi masirali hrbet ... Otrokom sva dopustili možnost, da so si sami izmišljali vremenske zgodbe in dodajali, kaj ob katerem vremenu počnemo. Bilo jih je veselje gledati, kako so uživali ob izvajanju naštetih dejavnosti.

4. DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK

Ocenjujemo, da so otroci med samim projektom uživali, kar sklepamo iz njihove vneme in želje po samem raziskovanju, opazovanju in ustvarjanju ter tudi po njihovih spontanah pogovorih o tematiki vremena, ki so se pojavljali med igro in bivanjem na prostem.

Naši cilji so bili realizirani, mi pa smo zelo veseli, da je naš vrtec v okolju, kjer spoznavanje narave otrokom lahko izkustveno predstavimo že takoj, ko stopimo iz vrtčevske igralnice.

5. LITERATURA

Hvala, B. (2012). Naravoslovje za najmlajše – aktivno učenje. V M. Duh (Ur.), *Ekološka in etična zavest skozi edukacijski odnos do narave in družbe* (56-65). Maribor: Pedagoška Fakulteta.

Krnel, D. (2001). Narava. V L. Marjanovič Umek (Ur.), *Otrok v vrtcu: priročnik h kurikulumu za vrtce* (157-175). Maribor: Obzorja

Kurikulum za vrtce, 1999. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za razvoj šolstva.

Poročila zbrala in pripravila eko koordinatorica: Sandra Sukič